

פרשת תרומה, מקורות

1. שמות פרק כה

(יד) וְהִבֵּאתָ אֶת־הַבְּדִים בְּטִבְעֹתָ עַל צִלְעֹת הָאֲרוֹן לְשֵׂאת אֶת־הָאֲרוֹן בָּהֶם :

(טו) בְּטִבְעֹת הָאֲרוֹן יִהְיוּ הַבְּדִים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ :

2. תלמוד בבלי מסכת יומא דף עב עמוד א

המזיח חושן מעל האפוד, והמסיר בדי ארון - לוקה, שנאמר לא יזח ולא יסרו.

3. משך חכמה שמות פרק כה

(טו) בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו. ואמרו ז"ל (יומא עב, א): המסיר בדי ארון לוקה. והנה במזבח כתיב (להלן כז, ז) "והיו הבדים... בשאת אותו", וכן בשלחן (כה, ח), מה שאין כן בארון, הבדים הם קבועים בו תמיד - הלא דבר הוא! ונראה על פי מדרש שהארון רומז לכתר תורה שהוא מונח לכל הרוצה ליקח. והנה התלמיד חכם צריך סעד לתומכו שיהא עשיר מטיל מלאי לכיסו וכתודוס איש רומי, ובזה תורתו מתקיימת.

4. רש"י הירש שמות פרק כה

בדי הארון מסמלים את הייעוד ואת התפקיד: לשאת את הארון ואת תוכנו, בשעת הצורך, גם מעבר לגבולות מקום עמידתם הנוכחית, והמצוה שלעולם לא יסורו הבדים מן הארון קבעה מראש לכל הדורות את דבר האמת, שהתורה הזאת ותעודתה אינן תקועות באדמה, שעליה עמדו בשעתם הקודש והמקדש. נוכחותם התמידית של הבדים מעידה על כך, שתורת ה' אינה קשורה וזקוקה לשום מקום מיוחד, ודבר זה בולט בחריפות יתירה בניגוד שבין הארון לבין שאר כלי המקדש, ובייחוד השולחן והמנורה שאין להם בדים קבועים. מאליו עולה כאן הרעיון: שולחן ישראל ומנורת ישראל - מלוא חייו הגשמיים ופריחת חייו הרוחניים - קשורים באדמת ארץ הקודש; תורת ישראל - שאני.

5. "יצירה עצמית ישראלית, במחשבה ובתקף החיים והמפעל, אי אפשר לישראל אלא בארץ ישראל", (אורות, פרק ג).

6. במדבר קיבל את התורה ובכך היה לעם במדבר. בלא ארץ ובלא אחוזת אדמה - היה לגוף אשר נשמתו תורתו... התורה, מילוי הרצון האלהי - הם לו אחוזת אדמתו ומטרתו...

גם נגד דברים אלו זועק הרב קוק, בתחילת ספרו אורות:

" אֲרֶץ יִשְׂרָאֵל אֵינָנָה דְבַר חִיצוֹנִי, קִנְיָן חִיצוֹנִי לְאַמָּה, רַק בְּתוֹר אֶמְצָעִי לְמִטְרָה שֶׁל הַהִתְאַגְדוּת הַקְּלָלִית וְהַחֲזָקֶת קִיּוּמָה הַחֲמָרִי אוֹ אֶפְלוֹ הַרוֹחֵנִי "

במבחן התוצאה, 'תורה עם דרך ארץ' לא הצליחה בסופו של דבר להתגבר על תוצאות האמנסיפציה. מיותר לציין איזו מן השיטות הוכיחה עצמה. עמנואל שוורצשילר - שהיה נשיא קהילתו של הרשר"ה - רשם ביומן שלו שהוא היה היחיד מבני דורו בפרנקפורט שעדיין הניח תפילין.

7. הנריך היינה

"התנ"ך, ספר הספרים. כל הדרמה של האנושות, הכל בכל, מצוי בספר הזה. אם אין זכרוני מטעני, כינה מוחמד את היהודים עם הספר. היהודים היו יכולים לנחם את עצמם בנקל על שאיבדו את ירושלים ואת המקדש ואת ארון הברית ואת כל הזהב וחפצי הקודש של שלמה: הלא אובדן דברים אלה קל ערך הוא בהשוואה לתנך, האוצר שאינו ניתן להריסה.

ספר זה הוא ארץ מולדתם, נחלתם, שליטתם, אושרם ואסונם. הם חיים בתחומים המוגדרים של הספר ובהם הם מקיימים את זכויות האזרח שלהם, שאינן ניתנות למכירה. משם אי אפשר לגרש אותם. שם אי אפשר לבזות אותם, שם הם חזקים וראויים להתפעלות. עמים צנו ונעלמו, מדינות שגשגו מעלה מעלה וכלו שכלא היו, מהפכות סערו עלי אדמות - ואולם הם, היהודים, ישבו כפופים על דפי ספרם ולא חשו דבר מן המרוץ הפראי של הזמן שחלף עבר מעל לראשיהם."